

15049-01-15

ת"צ

בבית המשפט המחוזי
מרכז

המבקש
(התובע)

אסף כהן, עו"ד ת.ז. 25089293
מרחוב ויצמן 14 תל אביב

בעניין שבין:

ע"י ב"כ עוה"ד ברק רון
מרחוב דניאל פריש 3, תל אביב
טל: 03-6961105; פקס: 03-6961116

נגד

אל על נתיבי אוויר לישראל בע"מ
ח.צ. 520017146

המשיבה
(הנתבעת)

מנמל תעופה בן גוריון, ת"ד 41, 70100

בקשה לאישור תובענה כייצוגית

א. פתח דבר:

1. המבקש מתכבד להגיש כתב תביעה ייצוגית בד בבד עם בקשה לאישור התובענה כייצוגית, לפי סעיף 1 לתוספת השנייה לחוק תובענות ייצוגיות, תשס"ו-2006 (להלן: "חוק תובענות ייצוגיות").

2. עניינה של תביעה זו, אותה מתבקש בית המשפט לאשר כייצוגית, הינו התעשרותה שלא כדין של המשיבה בשל אי חשבת אגרות ו/או מיסי נמל אותם גובה המשיבה במועד החיוב בגין כרטיס הטיסה שרוכשים ממנה לקוחותיה, ללקוחות שלא התייצבו לטיסה, זאת חרף העובדה שהמשיכה אזנה מעבירה את האגרות ו/או מיסי הנמל שגבתה מלקוחות שלא התייצבו לטיסה לנמלי התעופה.

ב. הצדדים לבקשה:

3. המבקש הינו אזרח ותושב ישראל, עורך דין בהכשרתו ובעיסוקו, המנהל את משרדו מהכתובת שבאותה.

4. המשיבה הינה חברת תעופה המכנה את עצמה "חברת התעופה הלאומית של ישראל", המועלת ממשרדיה בנמל התעופה בן גוריון.

ג. העובדות הצריכות לעניין:

5. ביום 9.9.14 רכש המבקש מהמשיבה, באמצעות אתר האינטרנט של המשיבה, כרטיס טיסה הלוך ושוב לעיר פראג שבצ'כיה וזאת תמורת הסך של 947.38 ₪ אותו שילם למשיבה בכרטיס האשראי שלו מסוג "ויזה" (להלן: "ההזמנה").

הטיסה נקבעה ליום 17.9.14 בשעה 17:55 וטיסת החזור נקבעה ליום 24.9.14 בשעה 11:40.

א' אישור להזמנת הטיסה של המבקש מצורף כנספח א'.

ב' הקבלה אותה הנפיקה המשיבה למבקש מצורפת כנספח ב'.

ג' כרטיס הטיסה האלקטרוני שהונפק למבקש מצורף כנספח ג'.

ד' תנאי כרטיס האלקטרוני המפורסמים על ידי המשיבה מצורף כנספח ד'.

6. בכרטיס הטיסה שהנפיקה המשיבה למבקש וזוהו המקום היחיד מבין המסמכים שנמסרו למבקש בו פירוטה המשיבה את רכיבי ההזמנה, חילקה המשיבה את רכיבי החיוב באופן הבא:

USD 188 : Fare

IL 26.82 : Taxes

USD 258.41 : Total Amount

7. יוער כי עיון בסכומים וניסיון להבינם אינו מביא לכל תוצאה הגיונית שלקוח סביר יכול להבין אותה, באשר כלל לא ברור האם הסך של IL 26.82 מתייחס לשקלים חדשים ובכלל כיצד הגיעה המשיבה לחישוב הסכום כאמור בשקלים או בדולרים. כמו כן צירוף הסך של 26.82 בדולרים או בשקלים לסך של USD 188 אינו מביא לתוצאה של USD 258.41.

8. מעיון בסכומים המפורטים בכרטיס הטיסה שרכש המבקש עולה כי כבר במועד ביצוע ההזמנה המשיבה מטשטשת את צעדיה ומסתירה את הסכומים אותם היא גובה עבור צדדים שלישיים מלקוחותיה.

9. יתר על כן, עיון בכל מסמכי ההזמנה שהועברו למבקש בעת הרכישה (נספחים א' – ד') לעיל) מגלה, כי כבר בעת ביצוע רכישת כרטיס הטיסה מסתירה המשיבה מלקוחותיה את העובדה כי באם הם לא יתייצבו לטיסה, ככל מקרה וללא שום קשר לסוג הכרטיס

ואו עיתוי וסיבת הביטול, הם יהיו זכאים לקבל בחזרה את מיסי הנמל אותם שילמו וזאת בחוסר תום לב ומתוך מטרה להטעותם ולהביאם לסבור כי במקרה שלא יתייצבו לטיסה, יאבדו את כספם.

10. וראה לעניין זה את תנאי הרכישה של כרטיס הטיסה שם נרשם במפורש (הגם שבשפה האנגלית – דבר פסול ותמוה לכשעצמו) כי: "ticket is non – refundable in case of cancel/no-show – זאת אף על פי שאין חולק וכפי שעוד יפורט להלן, כי במקרה של אי התייצבות לטיסה, בכל מקרה על המשיבה להשיב ללקוחותיה את מיסי הנמל כאמור.

11. דא עקא, שמספר ימים לאחר ביצוע ההזמנה, הסתבר למבקש כי לא יתאפשר לו לטוס כמתוכנן, ולפיכך ביום 15.9.14 הוא יצר קשר טלפוני עם המשיבה והודיע לה כי לא יעלה בידו להתייצב לטיסה שנקבעה לו, וביקש לברר את הכרוך בכך מבחינתה של המשיבה והאם יהיה זכאי לקבל החזר בספי כלשהו במקרה של אי התייצבות לטיסה.

12. נציגת המשיבה הסבירה למבקש כי הכרטיס אותו רכש הוא כרטיס מסוג ש-"אינו ניתן לביטול", ולפיכך במקרה של ביטול, המבקש לא יהיה זכאי לקבל החזר כספי בנינו.

13. עם זאת, נציגת המשיבה הבהירה למבקש כי במקרה של אי התייצבות לטיסה, המשיבה תשיב לו את מיסי הנמל שגבתה במסגרת העסקה.

14. לאחר ששמע את דברי נציגת המשיבה, הודיע המבקש למשיבה כי הוא יצור עימה קשר בהמשך על מנת לעדכן אותה בהחלטתו.

15. ביום 16.9.14, לאחר שהתחזרר למבקש באופן סופי כי לא יהיה באפשרותו להתייצב לטיסה, יצר המבקש שוב קשר טלפוני עם המשיבה והודיע לנציגה על ביטול הזמנתו.

16. נציג השירות ששוחח עם המבקש כאותו המועד, חזר שוב על עמדת המשיבה לפיה המבקש לא יהיה זכאי להחזר בגין ביטול הכרטיס, **למעט מיסי הנמל.**

17. ויודגש, כי בשתי השיחות שקיים המבקש עם נציגי המשיבה במועדים השונים כאמור לעיל, הבטיחו נציגי המשיבה למבקש כי מיסי הנמל שגבתה ממנו המשיבה יושבו לידיו חרף העובדה שלא יתייצב לטיסה, **המבקש לא נתבקש על ידי נציגי המשיבה לבצע כל פעולה על מנת להשיב לידיו את מיסי הנמל.**

18. עוד יוער כי בידי המשיבה מצויים כל פרטי המבקש, כפי שנדרש למלא במועד ביצוע ההזמנה, לרבות ובמיוחד פרטי כרטיס האשראי של המבקש, באופן שבידי המשיבה, בלחיצת כפתור, קיימת האפשרות להשיב למבקש את מיסי הנמל שגבתה ושלא העבירה לנמלי התעופה מהם היה אמור המבקש לטוס.

19. המבקש יבהיר עוד, כי לו היה מתבקש לבצע פעולה כלשהי על מנת להשיב לידיו את האגרות ו/או מיסי הנמל שנגבו ממנו או ככל שנציגי המשיבה היו מנחים אותו לבצע פעולה כלשהי על מנת לקבלם הוא היה פועל כפי הוראותיהם, אלא שנציגי המשיבה לא הנחו את המבקש בכל פעולה אותה עליו לבצע, והכהירו לו בשיחות עימם כי המשיבה תשיב לו את מיסי הנמל שנגבו ממנו.

20. דא עקא, שעד ליום הגשת התובענה, המשיבה לא טרחה להשיב למבקש את מיסי הנמל שגבתה ממנו.

21. לאור העובדות המפורטות, החליט המבקש להגיש תובענה זו וזאת בכדי להשיב לידיו ולידיה של הקבוצה את הסכומים אותם גובה המשיבה בגין אגרות ו/או שירותים ו/או מיסי נמל (להלן: "מיסי נמל"), מאנשים שלא התייצבו לטיסה ושלהם לא טורחת המשיבה לחשיב את מיסי הנמל שגבתה, הכל תוך עשיית עושר ולא במשפט על גבם של לקוחותיה.

1.1. אגרות ו/או מס נמל:

22. סעיף 29 לחוק רשות שדות התעופה, התשל"ז-1977 (להלן: "חוק רשות שדות התעופה"), קובע כדלקמן:

- "(א) **הרשות רשאית להציע לשר התחבורה תקנות בדבר תעריפי אגרות שישלמו לה או לאחרים בעד השימוש בשדות התעופה של הרשות ובמיתקנים שבהם ובעד השירותים שנותנים בהם היא או אחרים, ובדבר סדרי גבייתם ותשלומם; שר התחבורה רשאי להתקין תקנות כאמור אף אם הרשות לא הציעה לו אותן, ובלבד שיתיעץ ברשות תחילה; כל תקנות לפי סעיף קטן זה טעונות אישור הממשלה וועדת הכלכלה של הכנסת.**
- (ב) **תעריפי האגרות יכולים להיות כוללים או מסווגים לפי סיווג כלשהו.**
- (ג) **תעריפי האגרות ייקבעו בשים לב להנחיות שנקבעו בסעיפים 7 ו-40.**
- (ד) **האמור בסעיף זה לא יתפרש כגורע מסמכות הרשות לתת שירות ולגבות בעדו תשלום אף אם לא נקבעה לאותו שירות אגרה בתקנות, והוא כשאינן חובה על מי חיקוק ליתן אותו שירות."**

23. בהתאם לסעיף 29 לחוק רשות שדות התעופה, הותקנה תקנה 13 לתקנות רשות שדות התעופה (אגרות), התשנ"א-1991 (להלן: "תקנות רשות שדות התעופה"), הקובעת כי:

"אגרת נוסע יוצא בתעופה בינלאומית:

(א) נוסע היוצא בכלי טיס מחוץ לישראל ישלם אגרת נוסע יוצא כמפורט

להלן:

(1) מנמל תעופה בן גוריון, טרמינל 3: למצרים - 16.61 דולר; ליעד אחר -

21.70 דולר;

(2) מנמל תעופה בן גוריון, טרמינל 1 ומכל שדה תעופה אחר - 10 דולר;

האגרה תשולם בידי נוסע לבעל כלי טיס במועד הנפקת כרטיס הטיסה על ידי בעל כלי טיס או מורשה מטעמו; לא שילם נוסע במועד כאמור או לא הונפק לו כרטיס טיסה, ישלם במועד ובמקום שקבע בעל כלי טיס ובלבד שתשלום האגרה לא יהיה בשדה תעופה; אגרה המשולמת בישראל תשולם בשקלים חדשים לפי שער המכירה להעברות והמחאות שבו מוכר בנק בישראל את מטבע החוץ".

24. חוק רשות שדות התעופה וגם תקנות רשות שדות התעופה שהותקנו על פיו קובעים כי אגרת נוסע היוצא, תשולם לרשות שדות התעופה בגין שימוש בפועל במתקני שדה התעופה ותגבה מנוסע "היוצא" – זאת חרף ההיתר לגבות את האגרה במועד הנפקת כרטיס הטיסה.

25. האגרה על פי חוק רשות שדות התעופה ותקנות רשות שדות התעופה נגבית רק מנוסעים היוצאים מהארץ בשדה התעופה והיא אינה נגבית מנוסעים שהזמינו כרטיס אך לא התייצבו לטיסה מאחר ואלה לא עשו שימוש במתקני שדה התעופה ולא "יצאו" מהארץ.

26. ודוק, על העובדה כי המשיבה לא שילמה לרשות שדות התעופה את האגרה בגין הנוסעים שלא התייצבו לטיסה וממילא זו נותרת בכיסה, ניתן אף ללמוד מהוראות תקנה 19 לתקנות רשות שדות התעופה, המחייבת את חברת התעופה להעביר את האגרה שגבתה לרשות התעופה כעבור 15 יום מיום קבלתה את דרישת התשלום – היא דרישה אשר ממילא אינה כוללת את הנוסעים שלא "יצאו".

27. בנוסף, על פי פרסומי שדה התעופה רוזינה בציכיה, משלם נוסע היוצא משדה התעופה רוזינה בציכיה, סך של 583 קרונות ציכיות, כאגרה או מס נמל.

ה' העתק פרטים מהאינטרנט אודות התשלום ו/או מס הנמל לנוסע היוצא משדה התעופה רוזינה בציכיה, מצורף כנספח ה'.

28. כלומר בכרטיס הטיסה שהונפק למבקש, חרף העובדה שהמשיבה לא ציינה זאת באופן מפורש, חבוי סך של 21.7 דולר ארה"ב בגין אגרת נוסע היוצא בכלי טיס מחוץ לישראל משדה התעופה בן גוריון, ועוד סך של 583 קרונות צ'כיות בגין תשלום ו/או אגרה ו/או מס נמל אותו משלם הנוסע היוצא משדה התעופה רוזנינה בפראג, לשדה התעופה – הוא סכום אותו זכאי היה המבקש לקבל בכל מקרה של אי התייצבות לטיסה.

29. כמועד הגשת התובענה, שווי הסך של 21.7 דולר ארה"ב הוא $3.889 \cdot 21.7 = 84.39$ ₪ ושווי 583 קרונות צ'כיות הינו $583 \cdot 0.17 = 99.11$ ₪ ובסך הכל התשלומים ו/או האגרות ו/או מיסי הנמל שנגבו מהמבקש במועד הזמנת כרטיס הטיסה, הינם שווים לשקלים בסך של 183.5 ₪ במועד הגשת התובענה.

י' העתקים מפרסום שערי המרת המטבעות דולר ארה"ב וקרונות צ'כיות כמועד הגשת התובענה מצורף כנספח ו'.

ג.2. ת.א. 1928/04 – הרב שלום צדוק נ' אל על:

30. חשוב לציין כי במסגרת תובענה ייצוגית שהוגשה בין היתר כנגד המשיבה במהלך שנת 2004 הודתה שם המשיבה בפה מלא ובאופן שאינו משתמע לשני פנים כי לנוסעים אשר לא מתייצבים לטיסה וללא שום קשר לסוג הכרטיס אותו רכשו ו/או עיתוי וסיבת הביטול, עומדת הזכות לקבל בחזרה ממנה את המיסים והאגרות אותם שילמו, אלא שהמשיבה הוסיפה וטענה המשיבה בפני בית המשפט המחוזי בתל אביב כי היא מחזירה ללקוחותיה שלא התייצבו לטיסה, את האגרות והמיסים שגבתה מהם ובלבד שלקוחות אלה מבקשים ממנה כי תשיב להם את כספם:

כך, לדוגמה, בסעיף 9 לבקשת המשיבה לסילוק ת.א. 1928/04 על הסף, טענה המשיבה כי:

"במצב בו נרכש הכרטיס אצל אל על ישירות, והכרטיס לא נוצל, אל על מחזירה ללקוחות הפונים אליה את התשלומים ששילמו בגין אגרות ומיסים וזאת באופן שגרתי וללא כל בעיות" (הקו התחתון שלי - ב.ר.).

כך, לדוגמה, בסעיף 11 לבקשת המשיבה לסילוק ת.א. 1928/04 על הסף, טענה המשיבה כי:

"כסיכום ביניים יאמר: המדובר בפעולה שהינה שגרתית ויומיומית. המסים והאגרות מוחזרים לכל נוסע שלא ניצל את הקופון הרלבנטי וביקש את ההחזר" (הקו התחתון שלי - ב.ר.).

כך, לדוגמה, בסעיף 19 לבקשת המשיבה לסילוק ת.א. 1928/04 על הסף, טענה המשיבה כי:

"יתירה מכך – כאשר מונה נוסע המחזיק כרטיס שלא נוצל שהוא - non refundable, הוא זכאי להחזר המסים והאגרות שנגבו ממנו וללא כל קשר לדמי התובלה ששולמו עבור הטיסה עצמה".

ז' העתק בקשת המשיבה לסילוק על הסף של ת.א. 1928/04, ללא נספחים מצורף כנספח ז'.

31. עוד חשוב לציין, כי בבקשת המשיבה לסילוק ת.א. 1928/04 על הסף, טענה המשיבה כי לצורך ביצוע ההחזר היא מבקשת מלקוחותיה – רק הפונים אליה בבקשה לקבלת ההחזר כאמור – למלא טפסים ולהשיב לידיה את כרטיס הטיסה במועד ביצוע ההחזר, על מנת שלא יעשה שימוש אחר בכרטיס הטיסה (ראה סעיף 24 לבקשה), אלא שבענייננו כאמור, לא זאת בלבד שהמבקש לא התבקש למלא שום טופס ו/או לבצע פעולה אלא שמאז השתנה העולם וכלל ועיקר כרטיסי הטיסה המונפקים על ידי המשיבה ושכמותה, הינם כרטיסי טיסה אלקטרוניים – כפי כרטיס הטיסה שהונפק למבקש בדגן - כך שנהל זה ממילא אינו בעל זכות קיום ככל והוא קיים אצל המשיבה

32. כך, במצב העניינים דהיום, אין עוד אפשרות להשיב את כרטיס הטיסה שרוכשים עיקר ומרבית לקוחות המשיבה, פשוט מאחר ואלה כרטיסי טיסה אלקטרוניים, אותם מדפיס הלקוח במדפסת הפרטית שבביתו, כפי שעשה המבקש במקרה דגן.

33. לפיכך ומבלי לגרוע מכך שהמשיבה לא הנחתה את המבקש לבצע כל פעולה לשם קבלת ההחזר, ספק רב אם נוהל זה נותר קיים אצל המשיבה ובוודאי שאין היום עוד מקום לנוהל כלשהו הדורש מלקוחות המשיבה שלא התייצבו לטיסה להשיב את כרטיס הטיסה או לפעול בכל פעולה על מנת לקבל חזרה את הכספים שגבתה המשיבה מהם ושאותם לא העבירה לצדדים שלישיים במקרה של אי התייצבות לטיסה.

34. עוד יוער, כי בפסק דינו של בית המשפט המחוזי בת.א. 1928/04 (כבי השופטת ענת ברוך), מיום 24.9.04, דחה בית המשפט המחוזי בתל אביב את התביעה להשבת מיסי הנמל מטעמים פרוצדוראליים בעיקרם ומשום העובדה כי בעת הגשת אותה תובענה החוק היח בנוסחו הקודם.

ח' העתק פסק הדין מיום 24.9.07, של בית המשפט המחוזי בתל אביב בת.א. 1928/04, מצורף כנספח ח'.

35. בת"צ 21074-04-14 – יונתן ברנד נ' אל על נתיבי אויר לישראל בע"מ, שהוגשה לבית המשפט המחוזי בירושלים ביום 10.4.14, במסגרתה משיבה המשיבה בשל כך שלא השיבה למבקש בת"צ 21074-04-14 את הסכומים ששילם לה עבור רכישת כרטיס הטיסה, בשל ביטול כרטיס הטיסה שלו.

36. בת"צ 21074-04-14, שאינה עוסקת בהשבת מיסי הנמל אלה בהשבת כלל הסכום ששילם המבקש באותה תובענה בגין כרטיס הטיסה שרכש, מציין המבקש את העובדה שנציגי המשיבה אישרו בפניו כי הוא זכאי להחזר של מיסי הנמל ששילם, אלא שבמסגרת התובענה טוען המבקש כי לא קיבל כל החזר מהמשיבה בגין מיסי הנמל ששילם.

37. גם המבקש בת"צ 21074-04-14, לא הונחה על ידי נציגי המשיבה לפעול באופן כלשהו או למלא טופס כלשהו על מנת לקבל חזרה את מיסי הנמל ששילם, וחרף העובדה שנציגי המשיבה אישרו בפניו כי הוא זכאי להחזר של מיסי הנמל ששילם למשיבה, לא קיבל המבקש אפילו את החזר מיסי הנמל – וזאת תוך הפרת חובות המשיבה על פי חוק, על פי התחייבות המשיבה לבית המשפט המחוזי בתל אביב במסגרת ת.א. 1928/04 ועל פי התחייבות נציגי המשיבה למבקש עצמו בת"צ 21074-04-14.

ט' העתק ת"צ 21074-04-14 ללא נספחים, מצורף כנספח ט'.

38. יוצא בזה כי מתברר שמוזה שנים ארוכות, גובה המשיבה אגרות ואו מיסי נמל מלקוחותיה, אך בניגוד להצהרותיה בפני לקוחותיה ובפני בית המשפט הנכבד ובמיוחד בניגוד לחובתה על פי חוק ועל פי דין, מסתירה המשיבה מפני לקוחותיה את זכאותם לקבל בחזרה את האגרות ומיסי הנמל במקרה בו לא יתייצבו לטיסה ובהמשך לכך נמנעת מלהשיב סכומים אלה לידם – לרבות ובמיוחד נוסעים שלהם היא הבטיחה כי תעשה כן, כדוגמת המבקש.

39. בכך, מטעה המשיבה את ציבור לקוחותיה, מתעשרת על חשבונם ולא כמשפט, מקיימת את ההסכם עימם בחוסר תום לב משווע, ואף מגדילה ומטעה את בתי המשפט ומשלשלת למיסיה סכומים המצטברים כל שנה לסכום עתק בו היא עושה שימוש שלא כדין.

40. במסגרת התובענה דנן, יתבקש בית המשפט הנכבד להעמיד את המשיבה על חובותיה החוקיות באופן שזו תתפעל את עסקיה כצורה הוגנת ולא באופן הפסול בו היא מעשירה קופתה שלא כדין בכך שהיא שומרת לעצמה את מיסי הנמל שהיא גובה מלקוחותיה שלא התייצבו לטיסה שלא כדין ותוך הטעייתם.

ד. התקיימות התנאים להגשת תביעה כתביעה ייצוגית:

1. ד. נושא התביעה – סעיף 1 לתוספת השנייה לחוק תובענות ייצוגיות:

41. סעיף 1 לתוספת השנייה לחוק תובענות ייצוגיות, מאפשר הגשת תביעה כנגד עוסק, כהגדרתו בחוק הגנת הצרכן, בקשר לעניין שבינו לבין לקוח.

42. מעצם טיבה וטבעה של ההתקשרות בין הצדדים ברי כי המשיבה הינה בבחינת אותו "עוסק" (כהגדרתו בסעיף 1 לחוק הגנת הצרכן: "מי שמוכר נכס או נותן שירות דרך עיסוק"), וכי המבקש הינו בבחינת "לקוח" וכי הקשר ותמחלוקות בין הצדדים מהווים "עניין שבינו לבין לקוח".

43. מכאן, כמפורט לעיל, ברור הוא כי התנאי הראשון להגשת התביעה כייצוגית מתקיים בענייננו.

2. ד. עילת תביעה אישית, סעיף 4 לחוק תובענות ייצוגיות:

44. סעיף 4 לחוק תובענות ייצוגיות קובע כדלקמן:

"(א) אלה רשאים להגיש לבית המשפט בקשה לאישור תביעה ייצוגית כמפורט להלן:

(1) אדם שיש לו עילה כתביעה או כענין כאמור בסעיף 3(א), המעוררת שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות לכלל החברים הנמנים עם קבוצת בני אדם – בשם אותה קבוצה;

45. בדן, ברור הוא כי למבקש עילת תביעה אישית בעניין שבינו לבין המשיבה, ומדובר בבדיקה הנוגעת לקבוצת נפגעים, כאשר בכל פעם שלקוח של המשיבה שרוכש כרטיס טיסה ואינו מתייצב לטיסה, חרף העובדה שחויב באגרות או מיסי נמל במועד ביצוע הזמנתו עבור תשלומים המשולמים לנמלי התעופה בגין נוסע היוצא בפועל מהם, ואינם משולמים על ידי המשיבה לנמלי התעופה במקרה של אי התייצבות נוסע לטיסה, אינם מוחזרים ללקוח שכאמור לא התייצב לטיסה ולפיכך לא שולמו עבורו.

46. אין חולק כי מקום בו המשיבה גובה אגרות או מיסי נמל שאין היא חייבת בתשלום בשל אי התייצבות הלקוח לטיסה, עליה להשיב את הסכומים שגבתה לצורך כך ללקוחות מהם גבתה את האגרה או המס ושלא התייצבו לטיסה ולפיכך אינם נדרשים לשלמו לבסוף, אלא שהמשיבה לא עושה כך בפועל חרף יכולתה לעשות כן, ולא זאת בלבד שהיא מסתירה מלקוחותיה את זכותם אלא שהיא אף מגדילה ונמנעת מלהשיב ללקוחותיה את כספם הגם שהחייבה לעשות כן במפורש.

47. הפרת חובה חקוקה - עלילה לפי תקנות רשות שדות התעופה (אגרות), התשנ"א-1991

(להלן: "תקנות רשות שדות התעופה"):

48. כאמור, תקנה 13 לתקנות רשות שדות התעופה, קובעת כי אגרת נוסע בתעופה בינלאומית בישראל, תשולם על ידי נוסע היוצא בכלי טיס מחוץ לישראל.

49. על פי התקנה, הותר למשיבה לגבות במועד רכישת כרטיס הטיסה על ידי הנוסע, את האגרה אותה צפוי אותו נוסע לשלם כאשר יצא בכלי טיס מישראל, אלא שאותה האגרה אמורה להשתלם בגין יציאה בפועל מישראל באמצעות כלי הטיס, ואין היא משולמת לרשות שדות התעופה מקום בו אותו הנוסע לא יצא באמצעות כלי טיס מישראל.

50. במקרים בהם לא יצא הלקוח של המשיבה את הארץ בכלי טיס, המשיבה אינה מעבירה את האגרה לרשות שדות התעופה, ולפיכך עליה להשיב ללקוח את הסכום שגבתה בגין רכיב זה במסגרת החיוב בגין כרטיס הטיסה שרכש ממנה.

51. במקרה דנן, המשיבה גבתה את אגרת הנוסע בתעופה בינלאומית מהמבקש, אך נמנעה מלהשיב למבקש את האגרה, חרף העובדה שלא נדרשה לשלם אותה לרשות שדות התעופה ואף לשדה התעופה בציכיה, והפרת החובה עונה על הקבוע ביסודות העוולה, כדלקמן:

51.1.1. הפרת חובה חקוקה על ידי המזיק - נדרש כי המשיבה הפרה חובה המוטלת עליה בחיקוק ותחיקוק אינו פקודת הנויקין. במקרה דנן, תחיקוק הוא תקנה 13 לתקנות רשות שדות התעופה, אשר אינן פקודת הנויקין.

51.1.2. החובה החקוקה נועדה לטובת/הגנת הנפגע - תקנה 13 לתקנות רשות שדות התעופה נועדה להגן על הלקוח במקרה בו הלקוח לא התייצב לטיסה, בכך שהתקנה קובעת כי האגרה תשולם רק במקרה בו הלקוח עזב את הארץ בכלי טיס שיוצא מחוץ לישראל.

51.1.3. הנזק הוא מהסוג אליו התכוון החיקוק - על הנזק שנגרם להיות מסוג הנזק שהחובה החקוקה נועדה למנוע. במקרה דנן, תקנה 13 לתקנות רשות שדות התעופה באה למנוע מצב בו לקוח יחויב באגרה כאשר הוא אינו יוצא את הארץ בכלי טיס שיוצא מחוץ לישראל ולחייב אך את היוצאים בפועל מחוץ לישראל בכלי טיס.

51.1.4. נזק הנובע מהפרת חובה חקוקה - במקרה דנן, אין חולק כי המבקש חייב ב-84.39 ₪ בגין אגרה לנוסע היוצא בכלי טיס מחוץ לישראל אותה לא שילמה המשיבה לבסוף לרשות שדות התעופה.

51.1.5. על המשיבה להשיב למבקש ולחברי הקבוצה את האגרה שגבתה עבור רשות שדות התעופה ושאותה לא העבירה לרשות שדות התעופה בשל אי התייצבות המבקש לטיסה.

52. עילה לפי חוק הגנת הצרכן:

53. סעיף 2 לחוק הגנת הצרכן שעניינו "איסור הטעיה" קובע כדלקמן:

"2. (א) לא יעשה עוסק דבר – במעשה או במחדל, בכתב או בעל פה או בכל דרך אחרת לרבות לאחר מועד ההתקשרות בעסקה – העלול להטעות צרכן בכל ענין מהותי בעסקה (להלן – הטעיה); בלי לגרוע מכלליות האמור יראו ענינים אלה כמהותיים בעסקה:

...
(13) המחיר הרגיל או המקובל או המחיר שנדרש בעבר, לרבות תנאי האשראי ושיעור הריבית";

54. המשיבה, היא העוסק, או מי מטעמה, מטעה את ציבור הלקוחות בקשר עם מחיר העסקה כפי המפורט בכרטיס הטיסה שמונפק ללקוח, והיא לא מפרטת באופן מפורש על גבי כרטיס הטיסה את מיסי הנמל שהלקוח נדרש לשלם בגין הזמנת כרטיס הטיסה.

55. בהנפקת כרטיס טיסה שאינו מפרט סכומים אותם גובה המשיבה עבור צדדים שלישיים ושאותם היא חייבת להחזיר ללקוחותיה במקרה של אי התייצבות לטיסה, מטעה המשיבה את ציבור הלקוחותיה בקשר עם מחיר העסקה והשירות אותו היא מספקת להם כבר במועד רכישת כרטיס הטיסה.

56. יתר על כן, בהימנעותה של המשיבה לציין באופן מפורש על מסמכי הזמנה כי בכל מקרה נוסע שאינו מתייצב לטיסה זכאי לקבל בחזרה את האגרות ו/או את מיסי הנמל, מביאה המשיבה את לקוחותיה לסבור כי הם לא יהיו זכאים לכל החזר כאמור וכפועל יוצא מכך גורמת ללקוחותיה "לישון על זכויותיהם ובתוך כך "חוסכת" מעצמה פניות ותביעות מצד לקוחות לקבלת החזר.

57. לא אף או אף זו. כמפורט לעיל ובהקשרו של המבקש, המשיבה מטעה את לקוחותיה להאמין כי כאשר הם אינם מתייצבים לטיסה, הם יקבלו החזר בגין אגרות ו/או מיסי נמל שגבו מהם בחיוב בגין כרטיס הטיסה שרכשו, אלא שבפועל המשיבה אינה משיבה ללקוחותיה את הסכומים שגבתה בגין מיסי נמל או אגרות כאמור על אף התחייבותה כאמור.

58. המבקש יטען כי התנחלות המשיבה הינה שיטה שאותה המשיבה נוקטת כדרך טבע, הן בעניינו והן במקרים אחרים, כפי העולה מהראיות המצורפות לתובענה דן.

59. על פי סעיף 2 לחוק הגנת הצרכן נדרשים להתמלא היסודות הנאים:

המשיבה ביצעה פעולה או מחדל שיש בה להטעות צרכן – במקרה דנן, המשיבה לא פירטה במועד רכישת כרטיס הטיסה את מיסי הנמל שהיא גובה במסגרת העסקה ואף הגדילה והסתירה מלקוחותיה את העובדה כי במקרה של אי התייצבות לטיסה הם יהיו זכאים לקבל החזר.

60. לפיכך, המשיבה הטעתה את המבקש בכך שהסתירה את מיסי הנמל שגבתה מהמבקש, וכן הטעתה את המבקש בהצהרתה כי המבקש יקבל את החזר מיסי הנמל, כמו גם שהיא מטעה את לקוחותיה בכך שלא מבהירה בפניהם את זכאותם לקבל את מיסי הנמל בכל מקרה. המבקש יטען כי המשיבה ונציגיה הטעו אותו וכי המשיבה מטעה את כלל לקוחותיה, במטרה לשמור לעצמה את מיסי הנמל ששילמו במועד ביצוע הזמנת כרטיס הטיסה, ולא להשיב את הכספים שגבתה עבור צדדים שלישיים ושאותם לא נדרשה להעביר לצדדים השלישיים ואף לא העבירה אותם בפועל לצדדים השלישיים במקרה של אי התייצבות לטיסה.

61. עילה לפי דיני עשיית עושר ולא במשפט:

המבקש יטען כי במעשיה המתוארים לעיל, התעשרה המשיבה על גבו וכן על גב הקבוצה, שלא כדין, בכך שגבתה כספים על מנת להעבירם לצדדים שלישיים במקרה והמבקש היה מתייצב לטיסה, אלא שבפועל מאחר והמבקש לא התייצב לטיסה, לא נדרשה המשיבה להעביר את האגרות ו/או מיסי הנמל לנמלי התעופות מהם היה עתיד המבקש לצאת, ושמרה אותם בידיה שלא כדין חרף העובדה שכאמור, בשל אי התייצבות המבקש לטיסה, לא נדרשה המשיבה לשלם את הכספים לנמלי התעופה השונים.

המבקש יטען כי המשיבה גבתה ממנו מיסים ו/או אגרות ו/או כספים בגין תשלומים שלו היה מתייצב לטיסה היה עליה להעביר לצדדים שלישיים, אלא שבמקרה דנן המבקש לא התייצב לטיסה ומשום כך לא חלח על המשיבה חובה להעביר לאותם צדדים שלישיים את הסכומים שגבתה, והמשיבה לא העבירה בפועל את הכספים שגבתה עבור אותם צדדים שלישיים לאותם צדדים שלישיים, אלא שתחת מלהשיב את הסכומים שגבתה למבקש ולחברי הקבוצה, מעדיפה המשיבה לשמור לעצמה את הכספים שגבתה – זאת שלא כדין ותוך שהיא מתעשרת על חשבון המבקש וחשבון חברי הקבוצה שלא כדין.

המבקש יוסי ויטען, כי הדברים דלעיל יפים גם במקרים בהם הלקוח לא התייצב לטיסה אך נמנע מלבקש את החזר מכל סיבה שהיא, גם במקרים בהם הלקוח פנה

למשיבה בבקשה לקבל החזר כספי כלשהו בשל אי התייצבות לטיסה (בין אם ביקש במפורש את מיסי הנמל ובין אם לא ביקשם במפורש) אך נתקל בסירוב, וכמובן שגם במקרים בהם המשיבה הבטיחה ללקוח שתשיב לו את כספו – כדוגמת המבקש.

62. על המשיבה להשיב למבקש ולחברי הקבוצה את האגרות ו/או המיסים ו/או הסכומים שגבתה מהם בנסיבות העניין בגין שירותים הניתנים בנמלי תעופה ללקוחותיה שלא טסו בפועל ולא יצאו מנמלי התעופה לבסוף ולפיכך לא השתמשו בשירותי נמלי התעופה מהם היו אמורים לצאת, בהתאם לסעיף 1 לחוק עשיית עושר ולא במשפט, תשל"ט-1979, קרי כל סכום עודף שגבה מעבר למחיר הטיסה עצמה.

63. המבקש יטען כי בידי המשיבה מצויים כל פרטי ההזמנה שביצע עוד ממועד ביצוע ההזמנה, וכי על המשיבה להשיב למבקש ולחברי הקבוצה את הסכומים הנתבעים במסגרת הליך זה, מבלי שתידרש כל פעולה מצד המבקש או מצד איזה מחברי הקבוצה לשם קבלת כספים שגבתה המשיבה עבור צדדים שלישיים ושאותם לא העבירה לצדדים השלישיים ובמיוחד מיסי ו/או אגרות נמל או תשלומים בגין שירותים הניתנים בנמלי תעופה.

64. עילות תביעה לפי חוק החוזים:

64.1. המבקש יטען כי הצהרת המשיבה בפני בית המשפט המחוזי במסגרת ת.א. 1928/04 לפיה היא מחזירה כביכול את מיסי הנמל ללקוחותיה שלא התייצבו לטיסה המבקשים זאת ממנה, הינה התחייבות חוזית כלפי כלל לקוחותיה – התחייבות אותה הפרה המשיבה.

64.2. המבקש יטען כי המשיבה הפרה את התחייבותה להשיב את מיסי הנמל או האגרות כאמור לעיל, אף כלפי המבקש, בניגוד להתחייבות נציגי המשיבה כפי שמסרו למבקש בשיחותיהם עם המבקש.

64.3. המבקש יטען כי גם כפי תיאור המבקש בת"צ 14-04-21074 את שנמסר לו על ידי נציגי המשיבה, הטעו נציגי המשיבה את אותו המבקש והתחייבו בפניו שמיסי הנמל יוחזרו לו אך לא החזרו אותו לפעול באופן כלשהו על מנת לקבל לידיו את מיסי הנמל ולא השיבו אותם לידיו בסופו של דבר.

64.4. המבקש יטען עוד, כי המשיבה הפרה את חובותיה לקיום משא ומתן בתום לב, כפי הוראות סעיף 12 לחוק החוזים, ובעיקר את חובתה לקיים את החוזה שנכרת עמה בתום לב ובדרך מקובלת בהתאם לחוראות סעיף 39 לחוק החוזים, בכך שגבתה סכומים על חשבון אגרות ו/או מיסים ו/או שירותים

שאותם לא פירטה באופן מפורש במועד קשירת העסקה ובכך שהסתירה בעת ביצוע ההזמנה את הזכות לקבלם בחזרה במקרה של אי התייצבות לטיסה.

- 64.5. אי ציון מפורש של הסכומים אותם גובה המשיבה במועד קשירת העסקה עבור מיסי נמל או אגרות נמל או שירותים הניתנים בנמלי התעופה השונים ובוודאי שהסתרת הזכות לקבלם בחזרה במקרה של אי התייצבות לטיסה, נעשה במטרה מכוונת לחטעות את לקוחותיה של המשיבה בנוגע לזכויותיהם ו/או להביאם "לישון" על זכויותיהם ובתוך כך לאפשר למשיבה לשמור לעצמה את הסכומים אותם היא גבתה.
- 64.6. המבקש יטען, כי עקרון תום הלב שבקיום חוזים מקים חובה אקטיבית ופוזיטיבית על המשיבה לחשיב ללקוחותיה את האגרות ומיסי הנמל מקום בו הם לא התייצבו לטיסה, בין אם לקוחות אלה פנו אליה בבקשה מעין זו ובין אם לקוחות אלה נמנעו מלכצע פנייה כאמור, זאת קל וחומר מקום בו בעת החזמנה המשיבה מסתירה מלקוחותיה את זכותם זו, בין בנו של קל וחומר מקום בו המשיבה יכולה לבצע את החזר בנקל.
- 64.7. המבקש יטען, כי אין לאפשר מצב דברים בו המשיבה מתחקה בידיה את כספי לקוחותיה – בידעה שלמה, מלאה ובלתי ניתנת לערעור כי אלה הם כספי לקוחותיה אך בכל זאת שוקטת על שמריה וממשיכה לחזיק בהם, כי אם שעקרון תום הלב בקיום חוזים מחייב את המסקנה כי על המשיבה לפעול באופן אקטיבי ויזום לחשבת כספי לקוחותיה, זאת קל וחומר בשים לב להעדר השוויון ופער המידע העצום בין המשיבה לבין לקוחותיה.
- 64.8. לא למותר לציין, כי התחייבות נציגי המשיבה להשיב למבקש את מיסי הנמל, הינה התחייבות שהפרתה, נוגדת את הוראות סעיף 12 ואת הוראות סעיף 39 לחוק החוזים (חלק כללי), המחייבות את המשיבה לנהוג בדרך מקובלת ובתום לב, הן בטרם והתקשרות בתוזה והן באופן קיום החוזה.
- 64.9. לקוח המתקשר עם המשיבה, וכאי להסתמך על המצגים של המשיבה, הן לגבי המחיר אותו גובה המשיבה בגין אגרות ו/או מיסי נמל והן לגבי האפשרות לקבל חזרה את האגרות ו/או המיסים במקרה של אי התייצבות לטיסה ובוודאי שזכאי להסתמך כי המשיבה תקיים את ההסכם עימו בתום לב ובהגיונות המתחייבת ותשיב לו את הכספים אותם הוא זכאי לקבל ממנה.
- 64.10. ראה לעניין זה ת"א 2157/99 סמואלס מרד נ' עיריית רחובות, תק- מח 2000 : 22164 (2).

"מקובלת עלי הפסיקה כי הוראות חוק הגנת הצרכן, לעניין האפשרות להגשת תובענה ייצוגית, מתייחסות לשלב הטרומי של קשירת העיסקה הצרכנית. ... לכך ניתן להוסיף גם את הוראות הסעיף 12 לחוק החוזים (חלק כללי) התשל"ג – 1973, שעניינה תום הלב במהלך המשא ומתן לקראת שכלול עסקה. בהיותה הוראה על-מלכותית, היא מצטרפת אוטומטית להוראות כל חוק וחוק, בשינויים המחוייבים".

64.11. בת"צ 1039-05-08 יפית סילורה נ' בנק לאומי לישראל (פורסם בנבו) (להלן: "פרשת סילורה"), מדגיש בית המשפט הנכבד את חובת תום הלב, בעיקר בנושא של חיוב לקוחות בחיובים שלא כדון, כדלקמן:

"ברור ומוסכם כי יחסי המבקשת והמשיב מושתתים על הסכם כתוב ולפיכך הרי שהמשיב חייב לנהוג בתום לב בקיום החוזה כמו גם חובת אמון מוגברת החלה על בנקים (ע"א 1304/91 טפחות- בנק משכנתאות לישראל בע"מ נ' ליפרט, פ"ד מז(3) 309). לאור התשתית העובדתית שהוכחה לכאורה, הרי שמעשי המשיב וחיוב החשבונות בחיובים שלא כדון עומדים בניגוד לחובות אלה"

64.12. לאור האמור, המשיבה מפרה את חובת הגילוי וחובת תום הלב החלה עליה עת נמנעה מלפרט במועד ההתקשרות בעסקה עם המבקש את הסכומים שגבתה עבור צדדים שלישיים, בכך שהסתירה את הזכות לקבל את סכומים אלה בחזרה, וכן בשל כך שנמנעה מלהשיב למבקש סכומים שחייבה אותו עבור צדדים שלישיים ושאותם לא העבירה לצדדים השלישיים בשל אי התייצבותו לטיסה.

64.13. המבקש יטען כי המשיבה מפרה את חובתה הקבועה בסעיף 9.9 (א) לחוק החוזים (תרופות בשל הפרת חוזה), תשל"א-1970:

"9.9 (א) משכוטל החוזה, חייב המפר להשיב לנפגע מה שקיבל על פי החוזה, או לשלם לו את שוויו של מה שקיבל אם ההשבה היתה בלתי אפשרית או בלתי סבירה או שהנפגע כחר בכך; והנפגע חייב להשיב למפר מה שקיבל על פי החוזה, או לשלם לו את שוויו של מה שקיבל אם ההשבה היתה בלתי אפשרית או בלתי סבירה או שהנפגע כחר בכך."

64.14. בהקשר לטענה זו, יוסיף המבקש ויטען כי במקרה של אי התייצבות לטיסה, יכולה המשיבה לטעון כי הנזק שנגרם לה הוא לכל היותר כל הסכום שגבתה עבור עצמה במועד ביצוע ההזמנה – וכך היא עושה.

64.15. דא עקא, שלו היה מתייצב המבקש לטיסה, היה על המשיבה להעביר את הסכומים שהיא גבתה במועד הזמנת הטיסה עבור נמלי התעופה לנמלי התעופה, אלא שמקום בו לא התייצב נוסע לטיסה, המבקשת אינה נדרשת לשלם לשדות התעופה את הסכומים אותם היא גובה עבורם עוד במועד קשירת העסקה.

64.16. המבקש יטען כי על המשיבה חלה חובת השבת הסכומים שאותם היא גובה במועד קשירת העסקה עבור שדות התעופה ושאותם היא אינה מעבירה לשדות התעופה, במקרה של לקוחות שלא התייצבו לטיסה וכי המשיבה מפירה את חובתה הקבועה כאמור בחוק החוזים תרופות.

ה. הגדרת הקבוצה:

65. המבקש יבקש את בית המשפט הנכבד להגדיר את קבוצת התובעים בתובענה הייצוגית באופן הבא, או בכל דרך אחרת שבית המשפט ימצא כראויה או צודקת יותר על מנת לברר את עניין התובענה הייצוגית ו/או עניינם של חברי הקבוצה:

כל הלקוחות של המשיבה אשר רכשו מהמשיבה כרטיס טיסה בשבע השנים שטרם הגשת התובענה ולא התייצבו לטיסה או לקטע טיסה, ושהמשיבה נמנעה מלהשיב להם את מיסי הנמל ו/או אגרות הנמל ו/או החיובים בגין השימוש במתקני הנמל מקום בו המשיבה לא העבירה לנמלי התעופה השונים את הסכומים שגבתה לשם כך.

לחילופין, יתבקש בית המשפט הנכבד לקבוע כל הגדרה אחרת לחברי הקבוצה, אותה ימצא בית המשפט הנכבד כצודקת וכנכונה בנסיבות העניין.

ו. התנאים שעל פיהם יפעיל בית המשפט הנכבד את שיקול דעתו – ס' 8 לחוק תובענות ייצוגיות:

66. סעיף 8 לחוק תובענות ייצוגיות קובע תנאים שעל פיהם יפעיל בית המשפט הנכבד את שיקול דעתו בבואו לאשר תובענה כייצוגית, ואלה הם התנאים:

63.1 התובענה מעוררת שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות לכלל חברי

הקבוצה:

המשיבה נוהגת להייב את כלל לקוחותיה הרוכשים כרטיס טיסה, עוד במועד קשירת העסקה במיסי נמל ו/או אגרות נמל ו/או עבור שימוש במתקני הנמל כנמלי התעופה מהם אמורים לטוס לקוחותיה אך מסתירה מהם את זכותם לקבל בחזרה סכומים אלה ובהמשך לכך נמנעת להשיב ללקוחות שלא התייצבו לטיסה את הסכומים שגבתה כאמור ושאותם לא העבירה לנמלי התעופה השונים.

לאור המבואר, למבקש ולשאר חברי הקבוצה עילות תביעה משותפות ושאלות משותפות מהותיות של עובדה או משפט הנוגעות לחוקיות הפעולות הבאות:

א. האם על המשיבה לפרט בכרטיס הטיסה שהיא מנפיקה ללקוחותיה במועד קשירת העסקה או במסמך אחר הנמסר ללקוח את הסכומים אותם היא גובה עבור צדדים שלישיים ושאותם היא אינה משלמת לאותם צדדים שלישיים במקרה של אי התייצבות לטיסה.

ב. האם על המשיבה לפרט בעת ביצוע ההזמנה כי במקרה של אי התייצבות לטיסה הלקוח יהיה זכאי לקבל את מיסי הנמל ו/או האגרות בחזרה.

ג. האם על המשיבה להשיב ללקוחותיה את האגרות ו/או מיסי הנמל ו/או התשלומים שגבתה לשם העברתם לנמלי התעופה השונים במקרה של אי התייצבות לטיסה.

ד. האם המשיבה אינה משיבה את מיסי הנמל ו/או האגרות ו/או התשלומים בשל שימוש במתקני נמלי התעופה במקרה שהלקוח לא התייצב לטיסה.

ה. האם על המשיבה לפעול באופן אקטיבי ולהשיב ללקוחותיה שלא התייצבו לטיסה גם אם לא ביקשו זאת ממנה.

שאלות אלו מהוות שאלות משותפות לכלל הלקוחות של המשיבה שאינם מתייצבים לטיסה והמרכיבים את הקבוצה המוצעת.

63.2 תובענה ייצוגית היא הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת בנסיבות העניין:

נדמה כי זהו אחד המקרים המובהקים אותו ראוי לנחל באמצעות תובענה ייצוגית. בענייננו, מדובר בלקוח שלא התייצב לטיסה אך לא קיבל החזר בגין סכומים שגבתה המשיבה ושהיה עליה להעביר לצדדים שלישיים אך היא לא עשתה כן ובניגוד לחובתה על פי דין ולהתחייבותה, היא לא טרחה להשיב ללקוח את כספו.

כפי הנראה, המשיבה פועלת במטרה להימנע מהשבת הסכומים הנתבעים ללקוחותיה ובכך היא מתעשרת שלא כדין על חשבונם, תוך שהיא שומרת לעצמה

סכומים שבאם היה הלקוח מתייצב לטיסה, היה עליה להעביר לצדדים שלישיים ואך לשם כך סכומים אלה נגבו מהלקוח.

הנוק לחברי הקבוצה הינו מהסוג אשר אינו מצדיק הגשת תובענות נפרדות על ידי כל אחד מחברי הקבוצה. עסקינן בקבוצת מבקשים גדולה, כאשר הנוק האישי אשר ארע לכל אחד מן המבקשים אינו גדול. לאור האמור, אין לכל אחד ואחד מן המבקשים אינטרס להגיש תביעה עצמאית ולהשקיע בה זמן ומשאבים כספיים.

יתר על כן, כאמור לעיל, המשיבה אף מסתירה בכוונת מכוון מלקוחותיה את זכאותם לקבל סכומים אלה בחזרה וממילא קיים קהל רחב שכלל אינו מודע לזכויותיו כאמור.

בנסיבות האמורות, הענקת סעד לקבוצת הלקוחות המשפטיים של המשיבה אשר נפגעה ממעשי המשיבה תגשים את המטרה השוכנת בבסיסו של חוק תובענות ייצוגיות.

לפיכך, לשיטת המבקש, תובענה ייצוגית היא הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת שבין הצדדים.

עמדת זו קיבלה משנה תוקף בפרשת סילורה, כדלקמן:

"בענייננו מדובר בקבוצת מבקשים גדולה שהנוק הכלכלי לכל אחד מיחידיה אינו גדול בהכרח ואין למבקשים אינטרס של ממש לנקוט בהליך משפטי עצמאי. מכשיר התובענה הייצוגית נועד להתגבר על מקרים אלה ולהגן על אינטרס היחיד שנסגע דווקא באותם המקרים שהוא אינו טורח להגיש תביעה וגם על האינטרס הציבורי שבאכימת הוראות החוק והרתעה מפני המרתו (ראה: רע"א 8268/96 שמש נ' רייכרט, פ"ד נה(5) 276, 289-288; רע"א 4556/94 טעת נ' זילברשץ, פ"ד מט(5) 774, 785-783). לא עלתה טענה, ועל כן גם לא מתעורר החשש, שייגרם למשיב או לציבור לקוחותיו נזק המצדיק הימנעות מאישור התובענה. לפיכך, נראה כי תובענה ייצוגית הינה הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת שבין הצדדים."

63.3 קיים יסוד להניח כי עניינם של חברי הקבוצה ייוצג ויגוהל בדרך הולמת ובתום

לב:

בע"מ 8268/96 שמש נ' רייכרט (פורסם כנבו), נקבע כי המבקש הייצוגי ייחשב כמבקש ייצוגי הולם כאשר יש לו אינטרס אמיתי בתביעה וכאשר יכול הוא לנהל את התביעה באופן מקצועי.

"עליו להיות בעל אינטרס אמיתי ולא מדומה בתובענה שהוא מגיש ועליו להיות מסוגל לנהל אותה באמצעות עו"ד שידריכוהו במן המקצועי של התובענה וינהלו אותה עבורו ועבור הקבוצה. אין כל פסול בכך שעורכי הדין – ולא המבקש עצמו – הם המומחים המכלכלים את צעדיהם בתובענה ובלבד שהמבקש עצמו איננו פיקטיבי ויש לו עניין ממשי בתביעה והבנה כלשהי של מסגרתה".

בענייני דנן, מהמבקש נגזלו כספים ונגרמו לו נזקים כספיים, למבקש שחויב בסך של 183.5 ₪ בגין מיסי נמל ו/או אגרות ו/או שירותים בנמלי התעופה בהם לא עשה שימוש בשל אי התייצבות לטיסה, לא הושבו הכספים שנגבו ממנו, חרף אי התייצבותו לטיסה.

כאשר גילה זאת המבקש, הוא חש מרומה ושהוטעה ונגזל על ידי המשיבה, וכן חש שהמשיבה הפרה את האמון כלפיו עת שלחה ידה לכספו וגזלה ממנו כספים שלא כדיון וכל זאת לאחר שביצע את הנחיות שלוחיה וביקש לקבל לידיו את המגיע לו.

במצב דברים זה, אין ספק כי יש למבקש אינטרס אמיתי בניהול התביעה ובתיקון והשבת החיובים שבוצעו ושעל המשיבה להשיב לו והוא מגיש תביעה זו בתום לב מתוך רצון ותקווה שיעשה עימו ועם חברי הקבוצה צדק.

63.4 קיימת אפשרות סבירה שהשאלות המשותפות יוכרעו לטובת הקבוצה:

לאור המצב העובדתי אשר תואר בכתב תביעה זה והראיות אשר תומכות בתיאור זה, וכל עוד לא תציג המשיבה אסמכתאות המקנות לה סמכות לשמור לעצמה את הסכומים שגבתה כאמור לעיל כמיסי נמל, נדמה כי קיימת אפשרות שהיא מעבר ל-"סבירה" שהשאלות יוכרעו לטובת הקבוצה.

ז. **הנזק:**

67. למבקש נגרם נזק ממוני ובלתי ממוני כפי שיפורט להלן:

67.1. המבקש חויב בסך של 183 ₪ בגין סכומים שהיה על המשיבה להעביר לצדדים שלישיים לו היה המבקש מתייצב לטיסה ושהמשיבה לא העבירה

לאותם צדדים שלישיים בשל אי התייצבות המבקש לטיסה ושאותם לא השיבה המשיבה למבקש חרף חובתה לעשות כן.

67.2. נזק בלתי ממוני – המבקש חש עוגמת נפש, יחד עם מנח נפש מהעובדה כי חברה המכנה עצמה חברת התעופה הלאומית של מדינת ישראל, בה הוא שם את מבטחו, הטעתה אותו לחשוב כי היא פועלת בתום לב וכי בכוונתה להשיב לו את הסכומים שגבתה עבור צדדים שלישיים במועד ביצוע העסקה אך לא טרחה להשיב לו את כספו כאשר העסקה בוטלה.

68. הנזק הקבוצתי:

על מי הנתונים אותם פרסמה המשיבה בדו"ח התקופתי לשנת 2013, סך הכל תנועת הנוסעים בנתב"ג בשנת 2013 הייתה כ-13,420,000 נוסעים.

לפי הערכת המשיבה, חלקה בנתח השוק הינו 32.5% ומכאן שסך הנוסעים שעשו שימוש בשירותי המשיבה מבין כלל הנוסעים שביקרו בנתב"ג הינו 4,361,500 נוסעים.

לצורך התובענה דנו יניח המבקש כי 1% מהנוסעים שרכשו כרטיסים מהמשיבה לא התייצבו לטיסה לבסוף. הגחה זו מתבססת על הערכה זעירה בשל היותה מתייחסת אך ורק לטיסות שהמשיבה מבצעת מנתב"ג והיא אינה מתייחסת לטיסות אותן מבצעת המשיבה מיעדים אחרים.

המבקש יניח לצורך התובענה דנו, כי לקוח של המשיבה שלא התייצב לטיסה, נפגע לכל הפחות בסך ממוצע של כ-100 ₪ (הערכה על דרך המעטה), ולפיכך הנזק הקבוצתי חושב על ידי המבקש הינו כדלקמן:

43,615 לקוחות בשנה * 100 ₪ נזק לכל לקוח * 7 שנים = 30,530,500 ₪.

המבקש יעמיד את סכום הנזק הקבוצתי הנתבע בתובענה דנו לפיכך, בהערכה שמרנית על סך של כ-30,530,500 ₪.

י' העתק עמוד א-28 מהדו"ח התקופתי של המשיבה לשנת 2013 מצורף כנספח י'.

ח. הסעדים המבוקשים:

69. אשר על כן, לאור כל הנימוקים והטענות המפורטים לעיל יתבקש בית המשפט הנכבד להורות כדלקמן:

- 69.1. לאשר את התובענה כייצוגית.
- 69.2. לאשר למבקש לנהל את התובענה כייצוגית.
- 69.3. להגדיר את הקבוצה שבשמה תנוהל התובענה כייצוגית כמפורט לעיל.
- 69.4. לחייב את המשיבה להשיב למבקש וליתר חברי הקבוצה את מלוא האגרות ו/או מיסי הנמל אותם גבתה ושנמנעה מלהעבירם לצדדים שלישיים עקב אי התייצבות לטיסה – בין אם לקוחות אלה ביקשו זאת ממנה ובין אם לאו, כאשר סכומים אלה נושאים הפרשי הצמדה וריבית מיום נטילתם ועד ליום השבתם וכן להורות על פיצוי מיוחד של המבקש, בשיעור שיראה בית המשפט הנכבד לנכון.
- 69.5. להוציא תחת ידו צו עשה המורה למשיבה למרט במסמכי קשירת העסקה עימה את הסכומים שהיא גובה עבור נמלי התעופה ו/או צדדים שלישיים ואשר אמורים להיות מועברים לצדדים אלה רק במקרה של התייצבות במועל לטיסה.
- 69.6. להוציא תחת ידו צו עשה המורה למשיבה למרט במסמכי קשירת העסקה עימה את זכותם של לקוחותיה לקבל בכל מקרה את מיסי הנמל ו/או האגרות אותם שילמו במקרה של אי התייצבות לטיסה.
- 69.7. להוציא תחת ידו צו עשה המורה למשיבה כי במקרה בו לקוח אינו מתייצב לטיסה עליה למעול באופן אקטיבי ויזום וגם אם הלקוח לא ביקש זאת ממנה, לשם השבת האגרות ו/או מיסי הנמל ללקוח.
- 69.8. ליתן הוראות מתאימות בקשר עם אופן פרסום ההחלטה בדבר אישור התובענה כייצוגית וכן לחייב את המשיבה בהוצאות פרסום זה.
- 69.9. לחייב את המשיבה בתשלום הוצאות המבקש בגין הגשת התובענה דין.
- 69.10. למנות רו"ח מטעם בית המשפט, אשר יבחן את התנהלות המשיבה ואת החיובים הפסולים אותם ביצעה בהתאם לאמור לעיל ובניגוד לדין, ולהורות לרו"ח שימונה מטעם בית המשפט הנכבד, למסור לבית המשפט הנכבד דו"ח המפרט את הסכומים אותם גבתה המשיבה מלקוחותיה באופן פסול בשבע השנים האחרונות.
- 69.11. לאשר למבקש להגיש תחשיב נזק קבוצתי לאחר שתקבע הגדרת הקבוצה ויתקבלו מסקנות רו"ח שימונה על ידי בית המשפט הנכבד.

69.12. לפסוק למבקש את גמולו בגין טרחתו בהגשת התובענה הייצוגית והוכחתה כשיעור יחסי לשווי הסעד ממנו ייהנו חברי הקבוצה.

69.13. לאשר לח"מ שינהל את התובענה כייצוגית בשם המבקש ובשם חברי הקבוצה לקבל שכ"ט עו"ד בשיעור מסוים באחוזים כפי שיקבע בית המשפט, משוויו של הסעד ממנו ייהנו חברי הקבוצה.

69.14. לחייב את המשיבה בכל הוצאות המשפט של המבקש, אם תחיינה כאלו, לרבות אגרת בית משפט, ככל שתהיה.

69.15. ליתן למבקש ולחברי הקבוצה כל סעד נוסף אותו ימצא בית המשפט הנכבד כנכון וצודק בנסיבות העניין.

70. טענות המבקש הינן חלופיות, מצטברות או משלימות חכל בהתאם לנסיבות העניין וכפי הקשרו.

71. המבקש שומר לעצמו הזכות לתקן תביעתו, בקשתו ואת סעדיו, ככל שתתבררנה לו עובדות או נתונים נוספים, ומבקש מבית המשפט הנכבד לאפשר לו פיצול סעדים בעניין זה.

72. לבית המשפט הסמכות המקומית והעניינית לדון בתביעה זו. לאור האמור מתבקש בית המשפט הנכבד לפסוק לטובת המבקש את המבוקש בפרק הסעדים המבוקשים בבקשה דנן.

ברק רון, עו"ד
ב"כ המבקש